

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพของเมืองท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และโอกาสในการพัฒนาเมืองคูมิตรมีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาศักยภาพของเมืองท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และโอกาสในการพัฒนาเมืองคูมิตรด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทย กัมพูชา ลาว และเวียดนาม โดยมีพื้นที่ศึกษาในจังหวัดเชียงราย ประเทศไทยและกลุ่มประเทศ CLVT งานวิจัยนี้นำเสนอศักยภาพของเมืองท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศ CLVT ได้แก่ ประเทศกัมพูชา ลาว เวียดนาม กับประเทศไทย และโอกาสในการพัฒนาเมืองคูมิตรเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะก่อให้เกิดความสอดคล้องกับสาระสำคัญที่กำหนดไว้ตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน และแนวทางในการพัฒนาเมืองคูมิตรในกลุ่มประเทศ CLVT จะช่วยทำให้เกิดความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เกิดการพัฒนาจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะได้รับประโยชน์โดยตรงและเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ภาครัฐและภาคเอกชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การศึกษารั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลวิธีในการสร้างความสัมพันธ์ของเมืองคูมิตรในสหภาพยุโรปที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านภูมิศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านประวัติศาสตร์ และด้านวิถีชีวิต ตลอดจนนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ เพื่อหาเมืองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับเมืองรองของประเทศไทย และกลุ่มประเทศ CLVT และใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดศักยภาพและความเป็นไปได้ในการพัฒนาเมืองคูมิตร และนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อเสริมสร้างเมืองคูมิตรเพื่อการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศ CLVT

ผลการศึกษาพบว่า เมืองคูมิตรในสหภาพยุโรปมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างประเทศในภูมิภาคยุโรป ได้เริ่มจากการไปมาหาสู่กันระหว่างประชากรของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งชุมชนหรือเมืองที่เป็นจุดเชื่อมต่อของการประสานความสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีลักษณะภูมิประเทศที่มีกิจกรรมทางวัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิต ที่เป็นจุดดึงดูดให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองคูมิตร และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการท่องเที่ยว

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวของประเทศในกลุ่ม CLVT พบว่า ประเทศต่าง ๆ มีการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของเมืองคูมิตรตามยุทธศาสตร์ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (ACMECS) ซึ่งเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับกิจกรรมที่สนับสนุนความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุน โดยมีรูปแบบของ เมืองคูมิตรทั้งที่เป็นแบบเมืองที่มีพรมแดนติดกัน และไม่มีพรมแดนติดกัน อย่างไรก็ตาม คู่ความสัมพันธ์ที่มีความเป็นไปได้ในการสร้างเมืองคูมิตรมากที่สุด คือ คู่ความสัมพันธ์ระหว่างจังหวัดเชียงราย ประเทศไทยกับแขวงหลวงน้ำทา ประเทศลาว โดยปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการประสบความสำเร็จของการสร้างความสัมพันธ์ คือ การมีการติดต่อระหว่างกันของภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายที่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของภาครัฐ และภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวของแขวงหลวงน้ำทา ซึ่งถือได้

ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของเมืองคู่มือ ในขณะที่ยังคงเมืองคู่มือด้านการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดเชียงรายกับมณฑลลือ ประเทศกัมพูชา และจังหวัดลือกาย ประเทศเวียดนาม จะเป็นรูปแบบเมืองคู่มือแบบข้ามชาติ ซึ่งเมืองทั้งสอง เป็นเมืองที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ความเป็นไปได้ในการสร้างเมืองคู่มือด้านการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดเชียงรายกับทั้ง 2 เมือง พบว่า ยังไม่มีการติดต่อ หรือประสานความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ชุมชน หรือหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว หรือหน่วยงาน ที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยว

ดังนั้นข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเมืองคู่มือด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศ CLVT อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คือ การส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบของเมืองคู่มือเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ภาครัฐ และหน่วยงานของท้องถิ่น อันจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการวางแผนจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในการพัฒนาเมืองคู่มือด้านการท่องเที่ยวต่อไป

คำสำคัญ: เมืองคู่มือ กลุ่มประเทศ CLVT ส่งเสริมการท่องเที่ยว

Abstract

This research aims to explore potentials of tourism cities in neighboring countries and opportunities for developing sister cities, particularly in tourism activities, between Thailand and Cambodia, Laos, and Vietnam. Study areas in this research consist of Chiang Rai province, Thailand and Cambodia, Laos, and Vietnam (CLVT) countries. The research also presents potentials of tourism cities in CLVT countries in relation to link with ASEAN's tourism strategy and guidelines for development of sister cities in CLVT countries. These may lead to closer cooperation between CLVT countries, direct benefits to local people, as well as enhancing participation between local organisations and public and private sectors.

The research initiated by analysis of building relationship of sister cities at present in the European Union (EU) countries. Then, the research conducted in-depth interview and observation as main methodologies. The latter focused on tourism resources in terms of geographical features, environment, culture, history, way of life, and tourism policy from many countries in order to match familiar of minor cities across CLVT countries. In addition, these criteria were applied in order to identify potentials and possibilities of sister cities' development. Then, policy suggestions for enhancement of sister cities' collaboration in terms of tourism activities in CLVT countries will be made.

Results show that sister cities in the EU countries have main objectives for international collaborations, conflict reductions between countries in the EU. In addition, sister cities will promote journey of local citizens between both countries. Sister cities are often found in the cities that have prominent geological features, fascinating cultural activities, and unique of way of life. These factors bring about more understand between people in the countries.

In addition, results from in-depth interview with staffs; who involve with tourism management across the CLVT countries; found that these countries have relationship of sister cities according to the Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy (ACMECS) framework. The framework aims to support relationship towards commerce and investment in two aspects. First, sister cities which have joining borders together. Second, sister cities which have not joining border together. It can be claimed that more possibility of successful sister cities is the cities that have joining borders together. There are Chiang Rai, Thailand and Luang Namtha, Laos. The most success factor is interconnection between public

and private sectors of the two cities. In contrast, sister cities for tourism between Chiang Rai, Thailand and Mondulhiri in Cambodia and Lao Cai in Vietnam have a relationship in inter-countries pattern. This pattern has less connection and less coordination between local people, communities, tourism organisations.

Thus, suggestions from this research consists of: (I) to promote sister cities policy for tourism between CLVT countries, (II) to implement continuously of sister cities policy from central government to local organisations, (III) to utilise tourism resources from each potential sister cities in order to promote other international relations.

Keyword: Sister cities, CLVT, Tourism promotion